

KPB.430.003.2023

Nr ewid. 22/2023/P/23/001/KPB

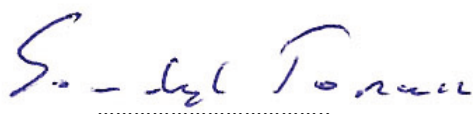
Informacja o wynikach kontroli

Wykonanie budżetu sądów powszechnych w 2022 r.

MISJA

Najwyższej Izby Kontroli jest niezależna, profesjonalna kontrola zadań publicznych w interesie obywateli i państwa

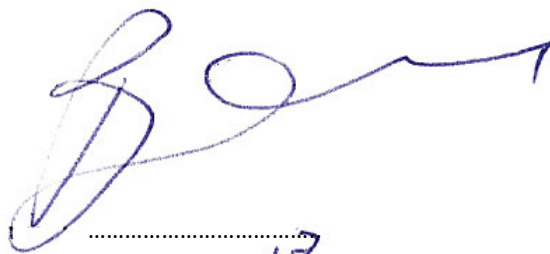
p.o. Dyrektor Departamentu Porządku
i Bezpieczeństwa Wewnętrznego
Tomasz Sordyl

.....

Zatwierdzam:

Prezes Najwyższej Izby Kontroli
Marian Banaś

.....

Warszawa, dnia 18 maja 2023 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Ul. Filtrowa 57
02-056 Warszawa
T/F +48 22 444 50 00

www.nik.gov.pl

SPIS TREŚCI

1.	WPROWADZENIE	4
2.	OCENA OGÓLNA	6
3.	UWAGI I WNIOSKI.....	8
4.	WYNIKI KONTROLI WYKONANIA BUDŻETU PAŃSTWA I BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH W CZĘŚCI ODPOWIADAJĄCEJ SĄDOM POWSZECHNYM.....	9
	4.1. DOCHODY BUDŻETOWE	9
	4.2. WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA I BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH	9
	4.3. SPRAWOZDAWCZOŚĆ	14
5.	INFORMACJE DODATKOWE	16
6.	ZAŁĄCZNIKI	18
	6.1. DOCHODY I WYDATKI JEDNOSTEK FUNKCJONUJĄCYCH W RAMACH CZĘŚCI ODPOWIADAJĄCEJ SĄDOM POWSZECHNYM	18
	6.2. WYKAZ OCEN KONTROLOWANYCH JEDNOSTEK	19
	6.3. KALKULACJA OCENY OGÓLNEJ W CZĘŚCI W CZĘŚCI ODPOWIADAJĄCEJ SĄDOM POWSZECHNYM	20
	6.4. DOCHODY BUDŻETOWE W CZĘŚCI ODPOWIADAJĄCEJ SĄDOM POWSZECHNYM	21
	6.5. WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA W CZĘŚCI ODPOWIADAJĄCEJ SĄDOM POWSZECHNYM.....	22
	6.6. ZATRUDNIENIE I WYNAGRODZENIA W CZĘŚCI ODPOWIADAJĄCEJ SĄDOM POWSZECHNYM.....	27
	6.7. WYDATKI BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH W CZĘŚCI ODPOWIADAJĄCEJ SĄDOM POWSZECHNYM	28
	6.8. WYKAZ PODMIOTÓW, KTÓRYM PRZEKAZANO INFORMACJĘ O WYNIKACH KONTROLI	29

1. WPROWADZENIE

Cel kontroli

Ocena wykonania budżetu państwa w 2022 r. pod względem legalności, celowości, rzetelności i gospodarności w części odpowiadającej sądom powszechnym.

Zakres kontroli

1. Analiza porównawcza dochodów budżetowych.
2. Realizacja wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich.
3. Funkcjonowanie wybranych elementów kontroli zarządczej.
4. Sporządzanie rocznych sprawozdań budżetowych za rok 2022 oraz sprawozdań w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2022 r.
5. Realizacja przez Ministra Sprawiedliwości zadań dotyczących budżetu sądów powszechnych oraz działań nadzorczych w zakresie realizacji budżetu.
6. Wykonanie uwag i wniosków pokontrolnych NIK z kontroli wykonania budżetu państwa w 2021 r.

Jednostki kontrolowane

Ministerstwo Sprawiedliwości oraz sześć jednostek sądownictwa, w tym dwa sądy apelacyjne (SA w Lublinie i SA w Warszawie), dwa sądy okręgowe (SO Warszawa-Praga w Warszawie i SO w Lublinie) oraz dwa sądy rejonowe (SR dla Warszawy Pragi-Południe w Warszawie i SR Lublin-Wschód w Lublinie).

Na część budżetową 15 odpowiadającą sądom powszechnym składa się dwanaście odrębnych części budżetu państwa, oznaczonych w ustawie budżetowej na rok 2022¹ symbolami 15/01 dla Ministerstwa Sprawiedliwości oraz od 15/02 do 15/12 dla poszczególnych sądów apelacyjnych. Zgodnie z art. 177 § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych² oraz rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 4 grudnia 2009 r. w sprawie klasyfikacji części budżetowych oraz określenia ich dysponentów³, dysponentem części budżetu państwa odpowiadającej sądom powszechnym jest Minister Sprawiedliwości. Zgodnie z art. 178 § 5 Pusp, Ministrowi Sprawiedliwości w zakresie wykonania budżetu w części budżetowej odpowiadającej sądom powszechnym przysługują ponadto uprawnienia ministra właściwego do spraw finansów publicznych. Na obszarze apelacji zadania i kompetencje dysponowania budżetem sądów oraz kontrolę gospodarki finansowej i gospodarowania mieniem Skarbu Państwa wykonują dyrektorzy sądów apelacyjnych. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 19 grudnia 2012 r. w sprawie szczegółowych zasad prowadzenia gospodarki finansowej i działalności inwestycyjnej sądów powszechnych⁴, podlegają oni bezpośrednio Ministrowi Sprawiedliwości, a dyrektorzy sądów okręgowych i rejonowych dyrektorom właściwych terytorialnie sądów apelacyjnych.

Budżet części odpowiadającej sądom powszechnym realizowany był przez dysponenta części 15/01 oraz dyrektorów 11 sądów apelacyjnych, którzy są jednocześnie dysponentami budżetów sądów okręgowych (dalej: SO) i rejonowych (dalej: SR) na obszarach poszczególnych apelacji (części 15/02–15/12) oraz dysponentami III stopnia w sądach apelacyjnych (dalej: SA). Dysponent części 15/01 – Ministerstwo Sprawiedliwości nie planował i nie gromadził dochodów, a zaplanowane w tej części wydatki były w trakcie roku budżetowego przenoszone decyzjami Ministra Sprawiedliwości do części odpowiadających poszczególnym właściwościom apelacji.

Zrealizowane w części odpowiadającej sądom powszechnym przez poszczególne jednostki sądownictwa powszechnego (w częściach 15/02–15/12) dochody wyniosły 3 658 713,9 tys. zł, co stanowiło 0,72% ogółu dochodów budżetu państwa wykonanych w 2022 r.

Łączne wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich wykonano w części 15 w wysokości 10 379 372,7 tys. zł, z czego wydatki budżetu państwa w wysokości 10 372 142,3 tys. zł (tj. 2% ogółu wydatków budżetu państwa zrealizowanych w 2022 r.) oraz wydatki budżetu środków europejskich w wysokości 7230,4 tys. zł (tj. 0,01% ogółu wydatków budżetu środków europejskich wykonanych w 2022 r.).

W kontrolowanych sądach dochody zostały zrealizowane w łącznej kwocie 127 730,5 tys. zł (tj. 3,5% dochodów w części 15), a wydatki w łącznej kwocie 563 207,3 tys. zł (tj. 5,4% wydatków zrealizowanych w części 15), z czego wydatki budżetu państwa w wysokości 562 898,9 tys. zł, a wydatki budżetu środków europejskich w kwocie 308,4 tys. zł.

Szczegółowe informacje dotyczące dochodów budżetowych, wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich realizowanych przez poszczególnych dysponentów części odpowiadającej sądom powszechnym oraz ich procentowy udział w zrealizowanych wydatkach części 15 zostały przedstawione w załączniku nr 6.1. do niniejszej informacji.

¹ Ustawa budżetowa z dnia 17 grudnia 2021 r. na rok 2022 (Dz. U. z 2022 r. poz. 270), dalej: ustawa budżetowa.

² Dz. U. z 2023 r. poz. 217, ze zm., dalej: Pusp.

³ Dz. U. z 2021 r. poz. 907, ze zm.

⁴ Dz. U. z 2021 r. poz. 1575.

W ramach kontroli wykonania budżetu państwa w 2022 r. w części 15 – Sądy powszechne kontrolą objęto Ministerstwo Sprawiedliwości (dalej: MS) oraz sześć jednostek sądownictwa powszechnego, w tym dwa sądy apelacyjne, dwa sądy okręgowe oraz dwa sądy rejonowe.

Wykaz kontrolowanych jednostek wraz z ocenami kontrolowanej działalności został przedstawiony w załączniku 6.2. do niniejszej informacji.

Kontrola została przeprowadzona na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁵.

⁵ Dz. U. z 2022 r. poz. 623.

2. OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli
ocenia pozytywnie
wykonanie budżetu
państwa w 2022 r.
w części budżetowej
odpowiadającej sądom
powszechnym.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2022 r. w części budżetowej odpowiadającej sądom powszechnym przez dyrektorów sześciu kontrolowanych jednostek sądownictwa powszechnego oraz realizację zadań w tym zakresie przez Ministra Sprawiedliwości. Należy jednakże podkreślić, że Minister Sprawiedliwości nadal nie ustanowił dysponenta III stopnia na poziomie urzędu obsługującego dysponenta części odpowiadającej sądom powszechnym, o co NIK wnioskowała w latach ubiegłych.

Dochody zostały zrealizowane w kwocie 3 658 713,9 tys. zł, tj. 140,3% planu. Osiągnięto je głównie z tytułu opłat i kosztów sądowych oraz innych opłat uiszczanych na rzecz Skarbu Państwa z tytułu postępowań sądowych, a także z tytułu wpływów z grzywien, mandatów i innych kar pieniężnych od osób fizycznych.

Wydatki budżetu państwa zrealizowano w wysokości 10 372 142,3 tys. zł, co stanowiło 98,6% planu po zmianach. Wydatki budżetu środków europejskich zrealizowano w wysokości 7230,4 tys. zł, tj. 37,7% planu po zmianach. Wydatki te poniesiono na realizację przez jednostki sądownictwa powszechnego projektów w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa 2014–2020, Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014–2020 oraz Programu Operacyjnego Wiedza, Edukacja, Rozwój 2014–2020.

W kontrolowanych sądach (będących dysponentami III stopnia) badanie 1,1% wydatków budżetu państwa poniesionych w części odpowiadającej sądom powszechnym wykazało, że wykorzystano je na zadania służące celom jednostek i zgodnie z obowiązującymi przepisami, z wyłączeniem Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie, w którym wydatkowano kwotę 40,4 tys. zł z naruszeniem zasad dokonywania wydatków publicznych określonych w art. 44 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁶ (dalej: ufp), w tym nie poprzedzonych rzetelną analizą ekonomiczną. Ponadto, w trzech sądach stwierdzono możliwe oszczędności w opłatach za dystrybucję energii elektrycznej.

Dysponent części odpowiadającej sądom powszechnym zgodnie z art. 175 ust. 1 i 2 ufp sprawował nadzór nad realizacją budżetu w części 15 przez podległe jednostki. Dysponent ten dokonywał kwartalnych analiz i ocen przebiegu realizacji dochodów i wydatków budżetowych, a także na bieżąco monitorował i analizował stan należności i zaległości budżetowych, zobowiązań (w tym wymagalnych) oraz zatrudnienia. W ramach sprawowanego nadzoru przeprowadził w 2022 r. kontrole w ośmiu jednostkach sądownictwa powszechnego.

NIK pozytywnie opiniuje zarówno roczne/łączne sprawozdania sporządzone przez dysponenta części odpowiadającej sądom powszechnym na podstawie rocznych/łącznych sprawozdań sądów apelacyjnych, jak też sprawozdania jednostkowe kontrolowanych sądów. NIK stwierdziła, że kwoty wykazane w sprawozdaniach jednostkowych kontrolowanych sądów były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej, a sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

Niezależnie od powyższych ocen pozytywnych kontrolowanej działalności ustalono, że według stanu na 11 kwietnia 2023 r. wnioski pokontrolne formułowane w latach poprzednich po kontroli wykonania zadań przez Ministra Sprawiedliwości w zakresie budżetu sądów powszechnych, pomimo

⁶ Dz. U. z 2022 r. poz. 1634, ze zm., dalej: ufp.

działań podejmowanych przez Ministerstwo Sprawiedliwości, w istotnej części pozostają nadal aktualne.

Kalkulacja oceny ogólnej wykonania budżetu państwa w części odpowiadającej sądom powszechnym przedstawiona została w załączniku 6.3. do niniejszej informacji.

3. UWAGI I WNIOSKI

Minister Sprawiedliwości Po kontroli P/23/001 – *Wykonanie zadań przez Ministra Sprawiedliwości w zakresie budżetu sądów powszechnych w 2022 r.* w związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości NIK nie formułowała uwag i wniosków pokontrolnych.

Niemniej jednak, ponieważ uwagi sformułowane pod adresem Ministra Sprawiedliwości w wyniku kontroli P/22/001 pn. *Wykonanie zadań Ministra Sprawiedliwości w zakresie budżetu sądów powszechnych za rok 2021 r.* oraz ustalenia wcześniejszych kontroli w zakresie gospodarki finansowej w części odpowiadającej sądom powszechnym, w szczególności realizacji centralnych umów w obszarze IT, w istotnej części pozostają nadal aktualne, NIK zwraca uwagę na konieczność zapewnienia zasady przejrzystości finansów publicznych poprzez:

- 1) wdrożenie rozwiązań organizacyjno-prawnych umożliwiających dokonywanie wydatków w części 15/01 – Ministerstwo Sprawiedliwości (w tym na zadania informatyczne na rzecz sądownictwa powszechnego oraz związanych z nadzorem nad sądami), poprzez ustanowienie dysponenta III stopnia w tej części i wdrożenie zmian w zakresie prowadzonych ksiąg rachunkowych w MS poprzez uwzględnienie w nich zdarzeń gospodarczych występujących także u ww. dysponenta III stopnia;
- 2) weryfikację przyjętych procedur (opartych o ustanowienie SA w Krakowie jako tzw. Sądu ewidencjonującego) określających zasady rozliczania płatności dokonanych przez jednostki sądownictwa powszechnego oraz przyjmowania środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych do ewidencji składników majątkowych, gdy płatnikami umów są Ministerstwo Sprawiedliwości i sądy powszechne, a stroną zamawiającą jest Ministerstwo Sprawiedliwości, w sposób eliminujący ryzyko ich nie dostosowania do wymogów ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości⁷;
- 3) wzmocnienie stosowanych mechanizmów kontroli zarządczej poprzez wyeliminowanie niejednorodnej praktyki sądów apelacyjnych co do terminu ujawniania zaangażowania wydatków z tytułu zawieranych centralnych lub wykonawczych umów informatycznych, w celu zapewnienia wykazywania w sprawozdaniach miesięcznych Rb-28 dla części 15/02–15/12 faktycznego zaangażowania środków z tego tytułu.

⁷ Dz. U. z 2023 r. poz. 120, ze zm.

4. WYNIKI KONTROLI WYKONANIA BUDŻETU PAŃSTWA I BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH W CZĘŚCI ODPOWIADAJĄCEJ SĄDOM POWSZECHNYM

4.1. DOCHODY BUDŻETOWE

4.1.1. REALIZACJA DOCHODÓW BUDŻETOWYCH

Zgodnie z założeniami przyjętymi do kontroli wykonania budżetu państwa w 2022 r., kontrola dochodów budżetowych w części 15 została ograniczona w MS oraz kontrolowanych sądach do przeprowadzenia analizy porównawczej danych ujętych w rocznym sprawozdaniu budżetowym Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych z wynikami roku ubiegłego.

W ustawie budżetowej na rok 2022 dochody budżetu państwa w części odpowiadającej sądom powszechnym zostały zaplanowane w kwocie 2 608 445 tys. zł. Zrealizowane w 2022 r. dochody w części 15 wyniosły 3 658 713,9 tys. zł⁸ (tj. 140,3 % planowanych dochodów) i były wyższe od dochodów zrealizowanych w 2021 r. o 356 879,3 tys. zł (tj. o 10,8%). Głównymi źródłami dochodów uzyskanych w części 15 budżetu państwa były wpływy z tytułu opłat i kosztów sądowych w kwocie 3 059 781,4 tys. zł (83,6% ogółu dochodów w części 15) oraz wpływy z tytułu grzywien, mandatów i innych kar pieniężnych od osób fizycznych w kwocie 486 335 tys. zł (13,3% ogółu dochodów).

Szczegółowe dane o dochodach w części 15 odpowiadającej sądom powszechnym zostały zamieszczone w załączniku 6.4. do niniejszej informacji.

4.1.2. NALEŻNOŚCI POZOSTAŁE DO ZAPŁATY

Zgodnie z rocznym/łącznym sprawozdaniem Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych dysponenta części 15 odpowiadającej sądom powszechnym wystąpiły na koniec 2022 roku należności pozostałe do zapłaty w kwocie 1 433 907,8 tys. zł, w tym 1 059 622,6 tys. zł zaległości netto. W porównaniu do wielkości wykazanych na koniec 2021 r. stanowiło to wzrost należności o 141 515,4 tys. zł (tj. o 11,2%) oraz wzrost zaległości o 91 612,3 tys. zł (tj. o 9,5%).

Wykazane zaległości netto dotyczyły głównie grzywien i kar pieniężnych od osób fizycznych, w kwocie 686 972,6 tys. zł (tj. 64,8% ogółu zaległości) oraz kosztów i opłat sądowych w kwocie 239 363,8 tys. zł (22,6% ogółu zaległości). Przyczynami wzrostu należności i zaległości były w szczególności problemy z egzekucją opłat i kosztów sądowych, ograniczone możliwości płatnicze oraz wnioskowanie dłużników o umorzenia, odroczenia lub rozkładanie na raty należności, a także wzrost należności zasądzanych od obcokrajowców (wobec których ściągalność jest bardzo niska).

4.2. WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA I BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH

4.2.1. WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA

W ustawie budżetowej na rok 2022 wydatki budżetu państwa w części budżetowej odpowiadającej sądom powszechnym zostały zaplanowane w wysokości 10 575 943 tys. zł. W trakcie roku budżetowego zaplanowane wydatki zostały zmniejszone per saldo o 54 189,5 tys. zł do wysokości 10 521 753,5 tys. zł. Zmiany w planie finansowym wydatków wynikały z:

- zmniejszenia planu wydatków o środki objęte wcześniejszymi blokadami dysponenta⁹ w łącznej kwocie 56 087,3 tys. zł, które to środki zostały następnie przeniesione przez Ministra Finansów do rezerwy celowej poz. 80 pn. Rezerwa na wpłatę do Funduszu Przeciwdziałania COVID-19”;

⁸ Według sprawozdania z wykonania planu dochodów budżetowych Rb-27 za rok 2022 po korekcie z 25 kwietnia 2023 r.

⁹ Decyzje (11 decyzji) Ministra Sprawiedliwości z dnia 16 grudnia 2022 r. nr 15/02-15/12.4143.12.1.2022.BD.

- z przeniesienia¹⁰ wydatków z części 37 – Sprawiedliwość z Norweskiego Mechanizmu Finansowego (dalej: NMF) 2014–2021 oraz w ramach Programu Operacyjnego Wiedza, Edukacja, Rozwój (dalej: PO WER) 2014–2020, zwiększających budżet państwa części budżetowej odpowiadającej sądom powszechnym, o łączną kwotę 1 349,5 tys. zł, z przeznaczeniem na współfinansowanie ze środków budżetu państwa realizacji trzech projektów¹¹ w ramach PO WER 2014–2020;
- uruchomienia środków z rezerwy celowej w cz. 83¹², poz. 8 w wysokości 548,3 tys. zł z przeznaczeniem (część 15/08 – SA w Łodzi) na realizację projektu pn. „Kompleksowa termomodernizacja budynku Sądu Apelacyjnego w Łodzi przy Al. Kościuszki 65” w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko (dalej: POIŚ) 2014–2020. Środki zostały wykorzystane w 99,8%.

W ustawie budżetowej na rok 2022 wydatki budżetu państwa w części 15/01 – Ministerstwo Sprawiedliwości zostały zaplanowane w kwocie 669 418 tys. zł. W wyniku 33 decyzji dysponenta części 15 – Sądy powszechne przenoszących wydatki pomiędzy częścią 15/01 a częściami odpowiadającymi obszarom apelacji (15/02–15/12)¹³, w łącznej kwocie per saldo 636 313,5 tys. zł, plan po zmianach wyniósł 33 104,5 tys. zł. Pozostałe w planie finansowym części 15/01 planowane wydatki zostały zablokowane.

Wydatki sądów powszechnych w 2022 r. wyniosły 10 372 142,3 tys. zł¹⁴, tj. 98,6% planu po zmianach. W stosunku do wydatków zrealizowanych w 2021 r. były one wyższe o 6%. Ze względu na wynikające z okresowych analiz i ocen realizacji budżetu przewidywane niepełne wykonanie planu wydatków budżetu państwa, dysponent części budżetowej odpowiadającej sądom powszechnym w grudniu 2022 r. podjął decyzje o zablokowaniu planowanych wydatków budżetowych w części 15 – Sądy powszechne na łączną kwotę 199 304 tys. zł¹⁵ (budżet państwa), w tym 33 104,5 tys. zł (16,6% ogółu zablokowanych wydatków) w części 15/01. Podstawą blokad były przesłanki wymienione w art. 177 ust. 1 pkt 2 i 3 ufp, tj. opóźnienia w realizacji zadań oraz nadmiar posiadanych środków¹⁶.

W MS prowadzone były księgi rachunkowe dla dysponenta części 15/01 – Ministerstwo Sprawiedliwości w zakresie obejmującym jedynie plan finansowy wydatków budżetowych i zmian tego planu w trakcie roku budżetowego (konto pozabilansowe). Minister wskazał, że w planie tym ujmowane były przejściowo wydatki, których na etapie planowania budżetu nie można przypisać do żadnej z apelacji, w tym na wydatki informatyczne o charakterze centralnym związane z informatyzacją sądownictwa powszechnego. NIK wskazywała wielokrotnie¹⁷, że planowanie wydatków w części 15/01, pomimo braku możliwości dokonywania wydatków w tej części było sprzeczne z zasadami finansów publicznych i stanowiło *de facto* rezerwę na wydatki jednostek sądownictwa powszechnego finansowane przez sądy apelacyjne (dysponentów części 15/02–15/12). Ponadto w ubiegłych latach NIK wskazywała Ministrowi Sprawiedliwości na konieczność opracowania i wdrożenia procedur, dotyczących umów centralnych, określających zasady rozliczania płatności dokonywanych przez jednostki sądownictwa oraz ewidencjonowania nabywanych środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych (dalej: WNiP)¹⁸. W MS uregulowano powyższe zasady (w tym wskazano SA w Krakowie jako tzw. Sąd ewidencjonujący)¹⁹. Należy jednak zauważyć, że na etapie prac MS nad koncepcją uregulowania ww. zasad, NIK krytycznie oceniała te rozwiązania wskazując, że nie zapewnią one prowadzenia ksiąg

¹⁰ Decyzje Ministra Finansów z 24 marca 2022 r., 29 marca 2022 r., 29 sierpnia 2022 r., 9 września 2022 r., 29 września 2022 r., 6 października 2022 r., 12 października 2022 r., 15 listopada 2022 r.

¹¹ Projekty pn.: Elektroniczny Krajowy Rejestr Sądowy (eKRS), Krajowy Rejestr Zadłużonych (KRZ), Upowszechnienie alternatywnych metod rozwiązywania sporów poprzez podniesienie kompetencji mediatorów, utworzenie Krajowego Rejestru Mediatorów (KRM) oraz działania informacyjne.

¹² Decyzja nr MF/IP6.4143.3.96.2022.MF.PO IiŚ 2014-2020.440 z 3 marca 2022 r.

¹³ Na podstawie art. 171 ust 1 ufp w związku z art. 178 § 5 Pusp.

¹⁴ Wg sprawozdania z wykonania planu wydatków Rb-28 za rok 2022 r. po korekcie z 3 kwietnia 2023 r.

¹⁵ Łącznie 35 decyzji w sprawie blokowania planowanych na 2022 r. wydatków w ramach budżetu krajowego.

¹⁶ Decyzje (12 decyzji) 15/01-15/12.12.2.BD.POWER z 23 grudnia 2022 r. oraz 15/01-15/12.4143.12.2.BD. (12 decyzji z 29 grudnia 2022 r.) w łącznej kwocie 143 216,7 tys. zł nie zostały rozdysponowane, tj. nie skutkowały zmniejszeniem planów finansów dysponentów w części 15/00 o wartość środków uprzednio zablokowanych.

¹⁷ W szczególności w Informacji o wynikach kontroli P21/009/KPF pn. Efektywność wydatkowania środków na inwestycje przez jednostki budżetowe (KPF.430.014.2021, nr ewid. 196/2021/P/21/009/KBF).

¹⁸ Wniosek pokontrolny sformułowany w kontroli P/20/001 Wykonanie budżetu sądów powszechnych w 2019 r. i ponawiany w kolejnych latach.

¹⁹ Zarządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 4 października 2021 r. w sprawie wykonywania czynności związanych z ewidencjonowaniem składników majątku trwałego o charakterze informatycznym nabywanych centralnie na potrzeby sądownictwa powszechnego (Dz. Urz. MS, poz. 236).

rachunkowych w części 15 – Sądy powszechne w sposób zgodny z wymaganiami ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości²⁰.

Szczegółowym badaniem objęto decyzję dotyczącą zablokowania planowanych wydatków w części 15/01 – Ministerstwo Sprawiedliwości na łączną kwotę 31 665,5 tys. zł²¹, co stanowiło 15,9% łącznej wartości dokonanych blokad planowanych wydatków dysponentów części 15/00 z budżetu państwa. Przyczyną zablokowania planowanych wydatków był nadmiar posiadanych środków, w tym w kwocie 24 011,7 tys. zł na planowane wydatki bieżące (§ 4000), głównie na centralne zakupy informatyczne oraz zakup usług utrzymania i modernizacji systemów informatycznych dla sądownictwa²². W szczególności nie wydatkowano kwoty 7166,3 tys. zł na zadanie pn. Budowa i rozwój systemów repetytoryjnych w sądach, którego realizację przesunięto na 2023 r.; 3870 tys. zł na zadanie pn. e-protokół – zakup sprzętu oraz usług wsparcia (przesunięte na 2023 r.); oraz 5380 tys. zł na zadanie pn. Budowa, utrzymanie i rozwój Krajowego Rejestru Zadłużonych (dalej: KRZ), która to kwota została zwolniona w części 15/01 (rozdział 75502 §4300), gdyż wydatek poniesiony został z budżetu środków europejskich po przeniesieniu środków na ten cel z części 37 – Sprawiedliwość do części 15/02 – 15/12, w ramach PO WER²³.

Struktura zrealizowanych wydatków według grup ekonomicznych nie uległa zmianie w stosunku do roku 2021. Dominujący udział miały wydatki bieżące jednostek budżetowych (88,5%²⁴), świadczenia na rzecz osób fizycznych stanowiły 6,3% ogółu wydatków, a wydatki majątkowe 5,2%.

Limity wydatków w poszczególnych podziałkach klasyfikacji budżetowej nie zostały przekroczone.

Szczegółowe dane dotyczące wydatków budżetowych przedstawione zostały w załączniku 6.5. do niniejszej informacji.

Zrealizowane wydatki w poszczególnych grupach ekonomicznych wyniosły odpowiednio:

- wydatki bieżące jednostek budżetowych – 9 182 360,9 tys. zł, tj. 99,7% planu po zmianach i w porównaniu do 2021 r. były wyższe o 522 428,7 tys. zł (o 6%). Główną pozycję wydatków w tej grupie stanowiły wynagrodzenia wraz z pochodnymi (55,2% ogółu wydatków w części 15 oraz 62,4% wydatków bieżących). Przeciętne zatrudnienie w 2022 r. w części odpowiadającej sądom powszechnym wyniosło 52 674 osoby (w przeliczeniu na pełnozatrudnionych) i w porównaniu do 2021 r. było wyższe o 179 osób (0,3%).²⁵ Według sprawozdania Rb-70 o zatrudnieniu i wynagrodzeniu za IV kwartał 2022 r.²⁶ wydatki na wynagrodzenia wyniosły 5 732 091,7 tys. zł i w porównaniu do 2021 r. były wyższe o 1,9% (106 737,9 tys. zł). Kwota wydatków na wynagrodzenia określona w planie finansowym (po zmianach) została przekroczona o 1204 tys. zł, co wynikało z ujęcia w sprawozdaniu wypłaconych w 2022 r. specjalnych dodatków motywacyjnych w łącznej wysokości 2007,6 tys. zł²⁷ (tj. wydatki niewygasające w roku 2021). Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto²⁸ w części odpowiadającej sądom powszechnym wyniosło w 2022 r. 9069 zł i było wyższe o 139 zł w porównaniu z 2021 r. (o 1,6%). Najwyższy wzrost rok do roku odnotowano w grupie referendarzy – o 5,0% (623 zł), sędziów – o 3,9% (644 zł) oraz

²⁰ Informacja o wynikach kontroli NIK pn. *Efektywność wydatkowania środków na inwestycje przez jednostki budżetowe* (KBF.430.014.2021, nr ewid. 196/2021/P/21/009/KBF).

²¹ Decyzja Ministra Sprawiedliwości 15/01.4143.13.2.2022.BD z 29 grudnia 2022 r.

²² Przy czym Minister Sprawiedliwości, przed podjęciem decyzji o blokadzie, część (9446,1 tys. zł) ze zgłoszonych przez DIRS w części budżetowej 15/01 oszczędności przeniósł decyzjami budżetowymi z 23 i 30 listopada oraz 12 i 16 grudnia 2022 r. do sądów apelacyjnych (części 15/06–15/09) z przeznaczeniem głównie na wypłatę odszkodowań w postępowaniach sądowych.

²³ Decyzjami Ministra Finansów nr MF/IP9.4143.3.154.2022.MF.ART.194.4065 z 6 października 2022 r. (11 decyzji) o przeniesieniu środków w łącznej kwocie 1 117,6 tys. zł z części 37 do części 15/02–15/12 (współfinansowanie) oraz w kwocie 5 992 tys. zł na podstawie decyzji Ministra Finansów nr IP9.9.4143.62.2022.62 (przeniesienie z części 37 do 15/02–15/12 w ramach budżetu środków europejskich) z 7 października 2022 r.

²⁴ Spadek o 0,3 punktu procentowego w porównaniu z 2021 r.

²⁵ Wzrost zatrudnienia nastąpił głównie w grupie sędziów (status 09) o 245 osób (2,7%), a spadek wśród asesorów sądowych (status 07) – o 61 osób (13,4%). W stosunku do limitu zatrudnienia (planu po zmianach) na koniec 2022 roku wakaty wystąpiły w każdym ze statusów zatrudnienia i wyniosły łącznie 3392 osoby, w tym 1518 w grupie osób nieobjętych mnożnikowymi systemami wynagrodzeń (status 01, urzędnicy sądowi i inni pracownicy sądów).

²⁶ Sprawozdanie po korekcie dnia 27 kwietnia 2023 r.

²⁷ Różnica wynika z niepełnego wykonania planu wydatków na wynagrodzenia, z czego 624,5 tys. zł decyzją Ministra Sprawiedliwości z 29 grudnia 2022 r. zostało zablokowanych.

²⁸ Według sprawozdania Rb-70 o zatrudnieniu i wynagrodzeniu za IV kwartał 2022 r.

- asesorów sądowych – o 3,5% (366 zł)²⁹. O 1,8% (151 zł) wzrosło też wynagrodzenie specjalistów opiniodawczych zespołów sądowych specjalistów. Wynagrodzenia sądowych kuratorów zawodowych w przeliczeniu na jednego pełnozatrudnionego rok do roku zmniejszyły się o 2,1% (199 zł), urzędników sądowych i innych pracowników sądów (razem status 01 – osoby nieobjęte mnożnikowymi systemami wynagrodzeń) o 0,6% (38 zł), a asystentów sędziów o 0,5% (30 zł)³⁰;
- świadczenia na rzecz osób fizycznych – 654 802,3 tys. zł, tj. 99,9% planu po zmianach, w porównaniu do 2021 r. były wyższe o 23 117,2 tys. zł (o 3,7%). W grupie świadczeń na rzecz osób fizycznych najwyższe wydatki poniesiono na świadczenia społeczne (uposażenia sędziów w stanie spoczynku oraz uposażenia rodzinne) w kwocie 523 744,5 tys. zł (tj. 80% ogółu świadczeń);
 - wydatki majątkowe – 534 979,1 tys. zł, tj. 94,3% planu po zmianach, w porównaniu do 2021 r. były wyższe o 78 443,8 tys. zł (o 17,2%). Na wyższe wykonanie wydatków majątkowych w 2022 r. wpływ miały głównie: zakup trzech zabudowanych nieruchomości gruntowych dla sądów rejonowych: Katowice-Zachód, Poznań-Stare Miasto oraz w Pszczynie, działania zmierzające do poprawy bezpieczeństwa w jednostkach sądownictwa powszechnego poprzez zakup systemów kontroli dostępu oraz innych systemów zabezpieczająco-ochronnych, odnowienie licencji na oprogramowanie informatyczne na obszarze większości apelacji oraz towarzyszący wzrostowi zakresu rzeczowego zakupów inwestycyjnych dla potrzeb sądownictwa, niezależny od niego, gwałtowny wzrost cen.

Szczegółowe dane dotyczące zatrudnienia i wynagrodzeń przedstawione zostały w załączniku 6.6. do niniejszej informacji.

W kontrolowanych sądach przeprowadzono badanie kosztów energii elektrycznej w 2022 r. W przypadku trzech z sześciu kontrolowanych sądów powszechnych NIK stwierdziła, że nie podjęto skutecznych działań ograniczających wydatki na usługi dystrybucji energii elektrycznej, w tym w zakresie:

- opłaty sieciowej stałej, poprzez dostosowanie mocy umownej do faktycznych potrzeb (SO Warszawa-Praga w Warszawie³¹);
- opłaty sieciowej zmiennej, poprzez niedobranie odpowiedniej wielostrefowej grupy taryfowej (SA w Lublinie oraz SR Lublin-Wschód w Lublinie³²).

Badanie próby wydatków w kontrolowanych sądach na łączną kwotę 109 349 tys. zł (tj. 1,1% wydatków ogółem poniesionych w części odpowiadającej sądom powszechnym oraz 19,4% wydatków zrealizowanych w tych jednostkach) wykazało, że zrealizowano je zgodnie z planem finansowym i obowiązującymi przepisami, na zadania służące realizacji celów jednostek, z wyłączeniem Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie, w którym wydatkowano kwotę 40,4 tys. zł z naruszeniem zasad dokonywania wydatków publicznych określonych w art. 44 ust. 3 pkt 1 ufp, w tym nie poprzedzonych rzetelną analizą ekonomiczną.

Szczegółowym badaniem objęto również 17 postępowań o udzielenie zamówień publicznych, w tym sześć przeprowadzonych w trybie podstawowym oraz 11 z wyłączeniem ustawy Prawo zamówień publicznych³³ (dalej: Pzp) w wyniku których zrealizowano w 2022 r. wydatki w kwocie 7664,5 tys. zł. Objęte badaniem wydatki budżetu państwa zostały poniesione z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi. Wydatki budżetowe dokonywane były z zachowaniem legalności, rzetelności, celowości i gospodarności. Niemniej jednak w SO w Lublinie, SR Lublin-Wschód i SR dla Warszawy Pragi-Południe stwierdzono naruszenia przepisów Pzp (w przypadku ostatniej z wymienionych jednostek także naruszenie zasad wewnętrznych dotyczących udzielania zamówień publicznych). Stwierdzone nieprawidłowości nie wpływały na wybór wykonawców i nie miały istotnego wpływu na wynik skontrolowanych postępowań o udzielenie zamówień publicznych.

Wydatki, które w 2021 r. nie wygasły z upływem roku budżetowego zostały wykorzystane przez dysponentów części odpowiadających sądom powszechnym (15/02–15/12) w terminie, na zadania ujęte w wykazie tych wydatków³⁴, w wysokości 77 856,4 tys. zł³⁵, co stanowiło 96,7% środków zaplanowanych

²⁹ Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na jednego pełnozatrudnionego w 2022 r. wśród sędziów wyniosło 17 351 zł, wśród referendarzy 13 176 zł, a w grupie asesorów – 10 906 zł.

³⁰ Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na jednego pełnozatrudnionego w grupie urzędników i pracowników wyniosło w 2022 r. 6545 zł, asystentów sędziów – 6468 zł, a kuratorów – 9426 zł.

³¹ Możliwa oszczędność w kwocie 14,5 tys. zł.

³² Możliwe oszczędności w łącznej kwocie 46,4 tys. zł (w tym odpowiednio: 24,8 tys. zł i 21,6 tys. zł).

³³ Ustawa z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1710, ze zm.).

³⁴ Zadania wymienione w poz. 80–176 załącznika nr 1 do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21 grudnia 2021 r. w sprawie wydatków budżetu państwa, które w roku 2021 nie wygasają z upływem roku budżetowego.

³⁵ Na większość zadań dysponenti części 15/02 – 15/12 wnioskowali o środki w kwotach niższych niż planowane do wydatkowania, tj. w wysokościach odpowiadających już znanym płatnościami.

(80 544,7 tys. zł). Środki te przeznaczone były w większości na wydatki majątkowe, w szczególności dostawy sprzętu informatycznego dla potrzeb sądownictwa powszechnego, np. serwerów, przełączników sieciowych, macierzy oraz wyposażenie sal rozpraw w ramach projektu e-protokół. W ramach wydatków bieżących, obok zakupów informatycznych (komputery, laptopy), sfinansowano prace modernizacyjne w budynkach sądów oraz specjalne dodatki motywacyjne. Niepełna realizacja wydatków niewygasających w 2022 r. wynikała głównie z uzyskania niższych, niż planowano, cen w postępowaniach przetargowych oraz przyznania dodatków motywacyjnych w wysokości niższej od planowanej.

Zobowiązania budżetu państwa w części budżetowej odpowiadającej sądom powszechnym na koniec 2022 r. wyniosły ogółem 626 004,1 tys. zł³⁶ i były wyższe, w porównaniu z 2021 r., o 5,6% (33 401,2 tys. zł). Główną pozycję (403 379,2 tys. zł, tj. 64,4% ogółu zobowiązań) stanowiły zobowiązania z tytułu dodatkowego wynagrodzenia rocznego oraz z tytułu kosztów postępowania sądowego (55 547,9 tys. zł, tj. 8,9% ogółu zobowiązań).

Zobowiązania wymagalne na koniec 2022 r. wyniosły 5714,1 tys. zł i wzrosły o 646,9% w porównaniu ze stanem zobowiązań wymagalnych na koniec 2021 r. (765 tys. zł). Zobowiązania wymagalne wystąpiły w pięciu częściach odpowiadających obszarom apelacji³⁷. Dotyczyły one głównie wypłat odszkodowań i zadośćuczynień na podstawie ustawy z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego³⁸, za niesłuszne skazanie, tymczasowe aresztowanie lub zatrzymanie³⁹ oraz przewlekłość postępowań⁴⁰ i wyniosły łącznie 5023,1 tys. zł (87,9% ogółu zobowiązań wymagalnych⁴¹). Przyczynami ich wystąpienia były w szczególności: długotrwałość procedury regulującej wypłatę odszkodowań, a niejednokrotnie też brak dokumentacji niezbędnej do ich odbioru (np. brak oświadczeń podatkowych czy wskazania numeru rachunku bankowego przez wnioskodawców).

4.2.2. WYDATKI BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH

W ustawie budżetowej na rok 2022 w części odpowiadającej sądom powszechnym zaplanowano wydatki budżetu środków europejskich w kwocie 8818 tys. zł. Decyzjami Ministra Finansów w trakcie roku budżetowego wydatki zostały zwiększone o 10 377,8 tys. zł do wysokości 19 195,8 tys. zł. Zmiany pierwotnie planowanej kwoty wydatków wynikały z:

- przeniesienia⁴² wydatków z części 37 – Sprawiedliwość, z NMF 2014–2021 oraz PO WER 2014–2020 zwiększających budżet środków europejskich w części 15 o łączną kwotę 7270,6 tys. zł, z przeznaczeniem na trzy projekty realizowane w ramach PO WER, tj. Elektroniczny Krajowy Rejestr Sądowy (eKRS), Krajowy Rejestr Zadłużonych (KRZ) oraz projekt pn. „Upowszechnianie alternatywnych metod rozwiązywania sporów poprzez podniesienie kompetencji mediatorów, utworzenie Krajowego Rejestru Mediatorów (KRM) oraz działania informacyjne”;
- zwiększenia⁴³ budżetu środków europejskich w części 15/08 o środki rezerwy celowej (poz. 98) w kwocie 3107,2 tys. zł z przeznaczeniem na realizację projektu pn. „Kompleksowa termomodernizacja budynku sądu apelacyjnego w Łodzi przy ul. Kościuszki 65”, w ramach POIS 2014–2020. Środki przyznane z rezerw wykorzystane zostały w 99,9%⁴⁴.

³⁶ Dane na podstawie sprawozdania Rb-28 po korekcie z 3 kwietnia 2023 r.

³⁷ Części 15/02 – apelacja warszawska, części 15/03 – apelacja katowicka, części 15/05 – apelacja poznańska, części 15/08 – apelacja łódzka oraz części 15/09 – apelacja rzeszowska.

³⁸ Dz. U. z 2021 r. poz. 1693.

³⁹ Art. 552 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 1375, ze zm.).

⁴⁰ Na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz. U. z 2018 r., poz. 75 ze zm.).

⁴¹ Pozostała kwota zobowiązań wymagalnych w kwocie 690,9 tys. zł powstała w części 15/05 (SA w Poznaniu) i dotyczyła kosztów postępowań sądowych, a powstała głównie w związku z brakami formalnymi w dokumentacji złożonej w księgowości np. w odniesieniu do wynagrodzeń biegłych, czy zwrotu kosztów świadkom.

⁴² Decyzjami: MF IP9.4143.9.2022.9 z 24 marca 2022 r.; MF IP9.4143.10.2022.10 z 29 marca 2022 r.; MF IP9.4143.48.2022.48 z 29 sierpnia 2022 r.; MF IP9.4143.55.2022.55 z 9 września 2022 r.; MF P9.4143.53.2022.53 z 29 września 2022 r.; MF IP9.4143.62.2022.62 z 7 października 2022 r.; MF IP9.4143.63.2022.63 z 12 grudnia 2022 r.; MF IP9.4143.77.2022.77 z 15 grudnia 2022 r.

⁴³ Decyzją MF IP6.972.35.2022.AYM z 3 marca 2022 r.

⁴⁴ Przyczyną niewykorzystania środków rezerwy w kwocie 3,5 tys. zł (1,2 tys. zł z budżetu państwa – współfinansowanie) było zmniejszenie, po ustaleniu z konserwatorem zabytków, rozmiarów tablicy informacyjnej na budynku sądu i tym samym obniżenie jej kosztów oraz niższa od planowanej wartość audytu *ex-post* zaferowane przez wykonawcę.

Zrealizowane w części budżetowej odpowiadającej sądom powszechnym wydatki budżetu środków europejskich w 2022 r. wyniosły 7230,3 tys. zł, tj. 37,7% planu po zmianach i w porównaniu z 2021 r. były niższe o 3228,4 tys. zł. Wydatki poniesione zostały na realizację projektów w ramach trzech Programów Operacyjnych, tj. PO WER 2014–2020 (w łącznej kwocie 3773,5 tys. zł, 24,1% planu po zmianach), POIŚ 2014–2020 (3 111,7 tys. zł) i Polska Cyfrowa 2014–2020 (345,1 tys. zł).

Decyzją z 21 grudnia 2022 r.⁴⁵, z uwagi na stwierdzenie posiadania nadmiaru środków oraz opóźnień w realizacji zadań (art. 177 ust. 1 pkt 2 i 3 ufp), Minister Sprawiedliwości zablokował planowane wydatki w budżecie środków europejskich w części 15/00 na łączną kwotę 10 019,8 tys. zł, w całości w ramach planowanych wydatków w PO WER. Wynikało to z opóźnień w realizacji oraz ograniczenia zadań w projektach e-KRS, KRZ oraz pn. „Dostosowanie funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości do potrzeb osób z niepełnosprawnościami poprzez podniesienie kompetencji kadr wymiaru sprawiedliwości w zakresie osób niepełnosprawnych i kontaktu z osobami niepełnosprawnymi oraz modernizację infrastruktury sądowej”, którego sposób i termin realizacji został zmieniony i przeniesiony na 2023 r.

W części 15/01 – Ministerstwo Sprawiedliwości dysponent części odpowiadającej sądom powszechnym zaplanował wydatki z budżetu środków europejskich w wysokości 7 721 tys. zł, z przeznaczeniem na realizację projektów w ramach PO WER, które w całości nie zostały wydatkowane i w grudniu 2022 r. ww. decyzją zostały zablokowane. Środki te, na etapie planowania budżetu na 2022 r. przeznaczone były na ww. projekt pn. „Dostosowanie funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości do potrzeb osób z niepełnosprawnościami [...]”.

Dane o wydatkach budżetu środków europejskich przedstawiono w załączniku nr 6.7. do Informacji.

Realizując określony w art. 175 ust. 1 i 2 ustawy o finansach publicznych obowiązek nadzoru i kontroli nad realizacją budżetu części 15 przez podległe jednostki, dysponent części budżetowej odpowiadającej sądom powszechnym dokonywał kwartalnych analiz i ocen przebiegu realizacji dochodów i wydatków budżetowych, a także na bieżąco monitorował i analizował stan należności sądowych i zaległości budżetowych, zobowiązań (w tym wymagalnych) oraz zatrudnienia. Ich wyniki były wykorzystywane m.in. przy podejmowaniu decyzji o zmianach w planie finansowym. Departament Budżetu i Efektywności Finansowej MS sprawował nadzór nad realizacją zadań inwestycyjnych na podstawie przepisów prawa powszechnie obowiązującego oraz wewnętrznych *Wytycznych do projektowania budynków sądów powszechnych*. Przeprowadzał analizy struktury wynagrodzeń poszczególnych grup pracowników sądownictwa powszechnego. Reagował na informacje sprawozdawcze wskazujące na powtarzające się przypadki występowania zobowiązań wymagalnych w sądach, w tym poprzez kierowanie pism nadzorczych do dysponentów na obszarach apelacji w sprawie podejmowania działań eliminujących powstawanie takich zobowiązań. W ramach sprawowanego nadzoru w 2022 r. Wydział Kontroli Biura Ministra przeprowadził kontrole w ośmiu jednostkach sądownictwa powszechnego⁴⁶, w szczególności w zakresie: udzielania zamówień publicznych, depozytów sądowych, należności oraz nadzoru nad inwestycjami. W siedmiu z przeprowadzonych kontroli formułowane były odpowiednie wnioski i zalecenia pokontrolne, które zostały zrealizowane⁴⁷. Komórka audytu wewnętrznego nie realizowała w 2022 r. zadań dedykowanych bezpośrednio gospodarce finansowej jednostek sądownictwa powszechnego i wykonania budżetu w części odpowiadającej sądom powszechnym.

4.3. SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania rocznych/łącznych sprawozdań za 2022 r. przez dysponenta części 15 – Sądy powszechne:

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23);
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27);
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28);
- z wykonania planu wydatków, które nie wygasły z upływem roku budżetowego (Rb-28NW);
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez

⁴⁵ Decyzja Ministra Sprawiedliwości z 21 grudnia 2022 nr DB-I.311.287.2022.

⁴⁶ Sześć kontroli planowych i dwie doraźne, w dwóch sądach apelacyjnych, dwóch okręgowych i czterech rejonowych.

⁴⁷ Według stanu na dzień 28 marca 2023 r. jedna prowadzona przez MS kontrola doraźna z zakresu nadzoru nad realizacją inwestycji przeprowadzana w SA w Poznaniu formalnie nie została zakończona (oczekiwano na zgłoszenie zastrzeżeń przez dyrektora sądu).

- państwa członkowskie EFTA, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 Programy);
- z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 UE);
 - z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1).

Kontrolą poprawności sporządzenia objęto również sprawozdania w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2022 r. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Roczne/łączne sprawozdania budżetowe sporządzane i przekazywane do Ministerstwa Finansów były odrębnie dla każdej części budżetowej tj. 15/01 – 15/12 na podstawie sprawozdań łącznych dysponentów części 15/02–15/12, składających się z jednostkowych sprawozdań budżetowych sporządzanych przez podległych dysponentów. Dysponent części 15/01 – Ministerstwo Sprawiedliwości sporządzał jednostkowe sprawozdania Rb-28, Rb-28-UE, Rb-28-Programy tylko w zakresie planu finansowego wydatków budżetowych i zmian tego planu. W systemie TREZOR nie funkcjonował agregat dla części 15 – Sądy powszechne (15/00) i nie istniał prawny obowiązek przekazywania takich łącznych sprawozdań. Łączne sprawozdania dla części 15/00, będące sumą poszczególnych sprawozdań łącznych, przygotowywane były przez Departament Budżetu i Efektywności Finansowej MS w programie Integrator Sprawozdań OrCom+ w celach pomocniczych, dla potrzeb wewnętrznych analiz finansowych i nadzorczych.

Sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym. Stosowany system kontroli zarządczej zapewniał prawidłowość realizacji nałożonych na dysponenta części odpowiadającej sądom powszechnym obowiązków w zakresie kontroli prawidłowości sporządzania sprawozdań budżetowych przez podległych dysponentów.

Kwoty wykazane w sprawozdaniach jednostkowych kontrolowanych sądów były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Stosowany system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość sporządzania sprawozdań.

NIK zauważa, że stosowane mechanizmy kontroli zarządczej w MS nie wyeliminowały jednak przypadków przekazywania sądom apelacyjnym centralnych i wykonawczych umów na zadania informatyczne i podejmowania decyzji budżetowych o zmianie planu finansowego dotyczących przeniesienia środków na realizację przedmiotowych umów/aneksów przez SA z istotnym opóźnieniem (sięgającym 2 lub więcej miesięcy). Stosowana praktyka co do terminów informowania sądów o zaciągnięciu zobowiązania w ciężar ich planów finansowych oraz dokonywania zmian w tych planach powodowała systemowe konsekwencje, które skutkowały w niektórych przypadkach wykazywaniem w sprawozdaniach Rb-28 dla części 15/02–15/12 niższego niż faktyczne zaangażowanie środków. Wystąpienie takich skutków potwierdzają ustalenia kontroli w obu kontrolowanych SA, gdzie zaangażowanie środków było ujawniane w ewidencji księgowej w miesiącu podjęcia decyzji MS o zmianie planu finansowego (SA w Warszawie) albo z chwilą wpływu faktury do sądu (SA w Lublinie). W toku kontroli, niezwłocznie po uzyskaniu informacji o konsekwencjach ww. praktyki, w ramach kontroli zarządczej w MS podjęto działania zaradcze, przypominając właściwym komórkom organizacyjnym MS o obowiązkowym przekazywaniu do płatników (sądów apelacyjnych) umów/aneksów najpóźniej następnego dnia roboczego po ich podpisaniu oraz równoległym – przedstawianiu wniosku o dokonanie przeniesień wydatków z części 15/01 do właściwych części budżetowych.

5. INFORMACJE DODATKOWE

Kontrola została przeprowadzona w dniach od 2 stycznia do 20 kwietnia 2022 r. Wyniki kontroli przedstawiono w 7 wystąpieniach pokontrolnych.

Wystąpienia pokontrolne skierowano do Ministra Sprawiedliwości oraz dyrektorów sześciu objętych kontrolą sądów powszechnych.

Liczba wystąpień pokontrolnych – ogółem	Liczba wystąpień pokontrolnych, w których sformułowano wnioski	Liczba wniosków pokontrolnych – ogółem
7	5	11

W wystąpieniu pokontrolnym skierowanym do Dyrektora Sądu Apelacyjnego w Lublinie NIK wnioskuje o podjęcie działań w celu optymalizacji kosztów ponoszonych na usługi dystrybucji energii elektrycznej.

W wystąpieniu pokontrolnym skierowanym do Dyrektora Sądu Okręgowego w Lublinie NIK wnioskuje o terminowe zamieszczanie w Biuletynie Zamówień Publicznych ogłoszeń o wykonaniu umowy w sprawie zamówienia publicznego.

W wystąpieniu pokontrolnym skierowanym do Dyrektora Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie NIK wnioskuje o:

- podjęcie działań w celu ograniczenia opłat ponoszonych na usługi dystrybucji energii elektrycznej poprzez dostosowanie mocy umownej do faktycznych potrzeb,
- zagospodarowanie posiadanego mienia Skarbu Państwa w postaci suszarek elektrycznych,
- wzmocnienie mechanizmów kontroli zarządczej zapewniających wydatkowanie środków publicznych z zachowaniem zasad określonych w art. 44 ufp.

W wystąpieniu pokontrolnym skierowanym do Dyrektora Sądu Rejonowego Lublin-Wschód w Lublinie NIK wnioskuje o:

- uwzględnianie w umowach w sprawie zamówienia publicznego postanowień określających łączną maksymalną wysokość kar umownych, których mogą dochodzić strony,
- podjęcie skutecznych działań w celu ograniczenia opłat ponoszonych na usługi dystrybucji energii elektrycznej,
- wykazywanie należności w prawidłowej grupie podmiotowej i sporządzenie korekty sprawozdania Rb-N za IV kwartał 2022 r.

W wystąpieniu pokontrolnym do Dyrektora Sądu Rejonowego dla Warszawy-Pragi Południe NIK wnioskuje o:

- publikowanie na stronie internetowej Sądu planu postępowań o udzielenie zamówień publicznych, zgodnie z zasadami przyjętymi w Pzp,
- wyeliminowanie przypadków pobierania wadium w wysokości wyższej niż określona w Pzp.
- stosowanie wewnętrznych regulacji dotyczących udzielania zamówień publicznych poniżej 130 tys. zł w zakresie szacowania wartości zamówienia i przesyłania zapytań ofertowych.

Lp.	Jednostka kontrolowana	Liczba wniosków pokontrolnych	Stan realizacji wniosków pokontrolnych*		
			Zrealizowano	W trakcie realizacji	Nie zrealizowano
1.	Sąd Apelacyjny w Lublinie	1	1	0	0
2.	Sąd Okręgowy w Lublinie	1	1	0	0
3.	Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie	3	1	2	0
4.	Sąd Rejonowy Lublin-Wschód w Lublinie	3	3	0	0
5.	Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi-Południe	3	3	0	0

*Według stanu na dzień zatwierdzenia informacji.

Dyrektorzy kontrolowanych sądów nie złożyli zastrzeżeń, a w odpowiedzi na wystąpienia pokontrolne poinformowali NIK o sposobie realizacji sformułowanych wniosków lub o działaniach podjętych na rzecz ich wykonania. Minister Sprawiedliwości również nie złożył zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego. Jednakże w odpowiedzi na wystąpienie pokontrolne, Minister podtrzymał dotychczasowe stanowisko o niezasadności wdrożenia, ponad wprowadzone już zmiany, wniosków NIK sformułowanych w wyniku przeprowadzonych w latach ubiegłych kontroli wykonania zadań przez Ministra Sprawiedliwości w zakresie budżetu sądów powszechnych. Minister wskazał m.in., że część budżetowa 15/01 – Ministerstwo Sprawiedliwości *pomimo przyjętej nazwy nie obejmuje żadnych wydatków Ministerstwa Sprawiedliwości, jako urzędu i dysponenta budżetu III stopnia; obejmuje wyłącznie wydatki sądownictwa powszechnego – ze względów praktycznych planowane centralnie*. Minister podkreślił, że *część 15/01 nie ma nic wspólnego z planem finansowym Ministerstwa Sprawiedliwości, jako urzędu obsługującego Ministra Sprawiedliwości, ujmowanym w części 37 – Sprawiedliwość*. Jednocześnie wskazał na realizację ww. wniosków NIK w zakresie wdrożenia procedur dotyczących wykonywania czynności ewidencjonowania zakupów informatycznych realizowanych centralnie oraz rozliczania płatności dokonywanych przez jednostki sądownictwa powszechnego oraz ewidencjonowania nabywanych w ich wyniku środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych. Kwestie dotyczące konieczności wyodrębnienia wydatków dysponenta w części 15 zostały szczegółowo omówione w wystąpieniach pokontrolnych skierowanych do Ministra Sprawiedliwości w związku z wykonaniem budżetu państwa za lata 2020–2022.

6. ZAŁĄCZNIKI

6.1. DOCHODY I WYDATKI JEDNOSTEK FUNKCJONUJĄCYCH W RAMACH CZĘŚCI ODPOWIADAJĄCEJ SĄDOM POWSZECHNYM

Lp.	Nazwa jednostki podległej	Wykonanie 2022				Udział w wydatkach części ogółem
		Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70	Dochody	Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich	w tym, wydatki na wynagrodzenia wg Rb-70	
1.	Część 15/01 – Ministerstwo Sprawiedliwości	0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.	Część 15/02 – Sąd Apelacyjny w Warszawie	6 368	678 410,1	1 249 543,4	702 362,6	12,0
3.	Część 15/03 – Sąd Apelacyjny w Katowicach	6 596	378 463,9	1 276 486,3	705 825,1	12,3
4.	Część 15/04 – Sąd Apelacyjny w Gdańsku	6 702	398 706,0	1 303 028,0	727 824,9	12,6
5.	Część 15/05 – Sąd Apelacyjny w Poznaniu	4 426	282 200,7	850 429,6	482 065,5	8,2
6.	Część 15/06 – Sąd Apelacyjny w Krakowie	5 147	432 736,8	995 714,4	560 855,1	9,6
7.	Część 15/07 – Sąd Apelacyjny we Wrocławiu	5 590	313 277,6	1 118 599,7	613 644,5	10,8
8.	Część 15/08 – Sąd Apelacyjny w Łodzi	4 893	284 923,9	1 020 332,8	528 999,5	9,8
9.	Część 15/09 – Sąd Apelacyjny w Rzeszowie	2 292	115 105,9	494 008,2	251 984,3	4,8
10.	Część 15/10 – Sąd Apelacyjny w Białymstoku	3 173	192 159,3	643 107,0	353 242,4	6,2
11.	Część 15/11 – Sąd Apelacyjny w Lublinie	4 191	387 205,7	813 220,9	450 293,1	7,8
12.	Część 15/12 – Sąd Apelacyjny w Szczecinie	3 296	195 524,1	614 903,4	354 994,6	5,9
13.	Razem część 15 – Sądy powszechne	52 674	3 658 713,9	10 379 373,7	5 732 091,7	100,0

Opracowanie własne na podstawie danych dysponentów części 15/01-15/12 zawartych w rocznych/łącznych sprawozdaniach za 2022 r.: Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych, Rb-28 z wykonania planu wydatków budżetowych, Rb-28 UE z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich oraz sprawozdaniu Rb-70 o zatrudnieniu i wynagrodzeniach za IV kwartał 2022 r.

6.2. WYKAZ OCEN KONTROLOWANYCH JEDNOSTEK

Lp.	Nazwa jednostki kontrolowanej	Imię i nazwisko kierownika jednostki kontrolowanej	Ocena kontrolowanej działalności*	Jednostka organizacyjna NIK przeprowadzająca kontrolę
Cześć 15/01 – Ministerstwo Sprawiedliwości				
1.	Ministerstwo Sprawiedliwości	Zbigniew Ziobro	O	Departament Porządku i Bezpieczeństwa Wewnętrznego
Cześć 15/02 – apelacja warszawska				
2.	Sąd Apelacyjny w Warszawie	Katarzyna Adamczyk-Czubik	P	Delegatura NIK w Warszawie
3.	Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie	Jolanta Szewc	P	
4.	Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi-Południe	Andrzej Lipski	P	
Cześć 15/11 – apelacja lubelska				
5.	Sąd Apelacyjny w Lublinie	Barbara Sieczkoś	P	Delegatura NIK w Lublinie
6.	Sąd Okręgowy w Lublinie	Dariusz Bartoszcze	P	
7.	Sąd Rejonowy Lublin-Wschód w Lublinie	Sylwia Choroszyńska-Zezula	P	

*Użyty skrót oznacza: P – ocena pozytywna, O – w formie opisowej

6.3. KALKULACJA OCENY OGÓLNEJ W CZĘŚCI W CZĘŚCI ODPOWIADAJĄCEJ SĄDOM POWSZECHNYM

Oceny wykonania budżetu w części odpowiadającej sądom powszechnym dokonano stosując kryteria⁴⁸ oparte na wskaźnikach wartościowych opracowanych przez NIK i opublikowanych w *Analizie wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w 2022 roku*⁴⁹.

Dochody (D) ⁵⁰ : (zgodnie z przyjętymi założeniami, nie podlegały ocenie)	3 658 713,9 tys. zł
Wydatki (W) ⁵¹ :	10 379 373,7 tys. zł
Łączna kwota (G = D + W):	10 379 373,7 tys. zł
Waga wydatków w łącznej kwocie:	(Ww = W : G): 1

Nieprawidłowości w wydatkach: 101,3 tys. zł, w tym 60,9 tys. zł możliwych oszczędności na rachunkach za dystrybucję energii elektrycznej w dwóch kontrolowanych sądach oraz 40,4 tys. zł niegospodarnego wydatkowania na zakup przedmiotów bez przeprowadzenia analizy ekonomicznej.

Ocena cząstkowa wydatków (Ow):	5 (pozytywna)
Łączna ocena dochodów i wydatków (ŁO ⁵²):	5 x 1 = 5 (pozytywna)
Opinia o sprawozdaniach:	pozytywna
Ocena ogólna:	pozytywna

⁴⁸ <http://www.nik.gov.pl/kontrolle/standardy-kontroli-nik/>

⁴⁹ Porównaj: <http://www.nik.gov.pl/kontrolle/analiza-budzetu-panstwa/>.

⁵⁰ Wysokość dochodów prezentujemy w przypadku każdej części, jednakże w częściach budżetu państwa, w których zgodnie z założeniami do kontroli wykonania budżetu państwa nie są badane dochody lub windykacja należności (analiza porównawcza) nie dokonuje się oceny cząstkowej dla dochodów i przy ustalaniu wartości G nie uwzględnia się kwoty dochodów.

⁵¹ Łącznie z wydatkami budżetu środków europejskich. Wydatki budżetu państwa prezentujemy łącznie z wydatkami, które nie wygasły z upływem roku.

⁵² $\text{ŁO} = \text{Od} \times \text{Wd} + \text{Ow} \times \text{Ww}$

6.4. DOCHODY BUDŻETOWE W CZĘŚCI ODPOWIADAJĄCEJ SĄDOM POWSZECHNYM

Lp.	Wyszczególnienie	2021	2022		5:3	5:4
		Wykonanie	Ustawa ¹⁾	Wykonanie		
		tys. zł			%	
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem część 15 – Sądy powszechne, w tym:		3 301 834,6	2 608 455,0	3 658 713,9	110,8	140,3
1.	Dział 755 Wymiar sprawiedliwości	3 301 834,6	2 608 455,0	3 658 713,9	110,8	140,3
1.1.	Rozdział 75502 Jednostki sądownictwa powszechnego	3 301 834,6	2 608 455,0	3 658 713,9	110,8	140,3
1.1.1.	§ 0570 Wpływy z tytułu grzywien, mandatów i innych kar pieniężnych od osób fizycznych	425 238,7	397 236,0	486 335,0	114,4	122,4
1.1.2.	§ 0580 Wpływy z tytułu grzywien i innych kar pieniężnych od osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych	3 700,3	3 616,0	3 335,6	90,1	92,3
1.1.3.	§ 0630 Wpływy z tytułu opłat i kosztów sądowych oraz innych opłat uiszczanych na rzecz Skarbu Państwa z tytułu postępowania sądowego i prokuratorskiego	2 703 573,7	2 135 091,0	3 059 781,4	113,2	143,3
1.1.4.	§ 0640 Wpływy z tytułu kosztów egzekucyjnych, opłaty komorniczej i kosztów upomnień	36,8	44,0	40,9	111,1	93,0
1.1.5.	§ 0690 Wpływy z różnych opłat	0,5	0,0	1,2	240,0	-
1.1.6.	§ 0700 Wpływy ze spłat oprocentowanych pożyczek udzielonych sędziom i prokuratorom na zaspokojenie ich potrzeb mieszkaniowych	24 471,4	19 096,0	25 346,5	103,6	132,7
1.1.7.	§ 0750 Wpływy z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub innych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych oraz innych umów o podobnym charakterze	2 482,4	2 223,0	2 677,3	107,9	120,4
1.1.8.	§ 0830 Wpływy z usług	27 013,3	23 141,0	27 594,3	102,2	119,2
1.1.9.	§ 0870 Wpływy ze sprzedaży składników majątkowych	242,5	88,0	442,3	182,4	502,6
1.1.10.	§ 0920 Wpływy z pozostałych odsetek	5 161,4	4 343,0	13 516,2	261,9	311,2
1.1.11.	§ 0940 Wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych	21 461,8	11 596,0	23 872,9	111,2	205,9
1.1.12.	§ 0950 Wpływy z tytułu kar i odszkodowań wynikających z umów	15 395,5	5 634,0	19 635,8	127,5	348,5
1.1.13.	§ 0970 Wpływy z różnych dochodów	2 053,1	880,0	5 108,7	248,8	580,5
1.1.14.	§ 0990 Wpłaty z tytułu konfiskaty mienia i przepadku przedmiotów na rzecz Skarbu Państwa	14 496,3	5 457,0	17 206,1	118,7	315,3
1.1.15.	§ 2980 Wpływy do wyjaśnienia	56 506,9	0,0	-26 180,4	-	-

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych zweryfikowanych przez NIK.

¹⁾ Ustawa budżetowa na rok 2022 z dnia 17 grudnia 2021 r. (Dz. U. z 2022 r. poz. 270).

6.5. WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA W CZĘŚCI ODPOWIADAJĄCEJ SĄDOM POWSZECHNYM

Lp.	Wyszczególnienie	2021	2022		6:3	6:4	6:5	
		Wykonanie ¹⁾	Ustawa ²⁾	Budżet po zmianach				Wykonanie ¹⁾
		tys. zł						%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ogółem część 15 – Sądy powszechne, w tym:		9 748 152,6	10 575 943,0	10 521 753,5	10 372 142,3	106,4	98,1	98,6
1.	Dział 753 Obowiązkowe ubezpieczenia społeczne	493 543,1	580 344,0	524 256,7	523 744,5	106,1	90,2	99,9
1.1.	Rozdział 75312 Uposażenia sędziów w stanie spoczynku oraz uposażenia rodzinne	493 543,1	580 344,0	524 256,7	523 744,5	106,1	90,2	99,9
1.1.1.	§ 3110 Świadczenia społeczne	493 543,1	580 344,0	524 256,7	523 744,5	106,1	90,2	99,9
2.	Dział 755 Wymiar sprawiedliwości	9 254 147,9	9 995 059,0	9 996 956,8	9 847 890,0	106,4	98,5	98,5
2.1.	Rozdział 75502 Jednostki sądownictwa powszechnego	9 116 558,1	9 847 168,0	9 849 345,8	9 731 035,2	106,7	98,8	98,8
2.1.1.	§ 3020 Wydatki osobowe niezaliczane do wynagrodzeń	10 034,4	9 512,0	9 452,7	9 439,9	94,1	99,2	99,9
2.1.2.	§ 3030 Różne wydatki na rzecz osób fizycznych	128 081,1	166 870,0	122 071,0	121 610,4	94,9	72,9	99,6
2.1.3.	§ 3050 Zasądzone renty	26,5	31,0	7,5	7,5	28,3	24,2	100,0
2.1.4.	§ 4000 Grupa wydatków bieżących jednostki	0,0	1 192 406,0	1 277 464,7	0,0	-	0,0	0,0
2.1.5.	§ 4009 Grupa wydatków bieżących jednostki	0,0	152,0	1 396,4	0,0	-	0,0	0,0
2.1.6.	§ 4010 Wynagrodzenia osobowe pracowników	3 523 615,5	3 352 808,0	3 503 042,7	3 502 617,4	99,4	104,5	100,0
2.1.7.	§ 4019 Wynagrodzenia osobowe pracowników	90,8	59,0	115,5	97,3	107,2	164,9	84,2
2.1.8.	§ 4030 Wynagrodzenia osobowe sędziów i prokuratorów oraz asesorów i aplikantów	1 729 714,0	1 976 304,0	1 844 734,5	1 844 278,9	106,6	93,3	100,0
2.1.9.	§ 4040 Dodatkowe wynagrodzenie roczne	373 562,3	431 907,0	382 316,0	382 311,1	102,3	88,5	100,0

Lp.	Wyszczególnienie	2021	2022		6:3	6:4	6:5	
		Wykonanie ¹⁾	Ustawa ²⁾	Budżet po zmianach				Wykonanie ¹⁾
		tys. zł						%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
2.1.10.	§ 4049 Dodatkowe wynagrodzenie roczne	0,0	5,0	5,7	4,3	-	86,0	75,4
2.1.11.	§ 4110 Składki na ubezpieczenia społeczne	635 439,5	662 829,0	641 609,7	634 248,8	99,8	95,7	98,9
2.1.12.	§ 4119 Składki na ubezpieczenia społeczne	12,3	10,0	19,8	15,5	126,0	155,0	78,3
2.1.13.	§ 4120 Składki na Fundusz Pracy oraz Fundusz Solidarnościowy	73 319,3	93 044,0	73 598,7	72 942,3	99,5	78,4	99,1
2.1.14.	§ 4129 Składki na Fundusz Pracy oraz Fundusz Solidarnościowy	2,2	5,0	6,4	2,4	109,1	48,0	37,5
2.1.15.	§ 4140 Wpłaty na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	29 340,3	0,0	30 925,7	30 913,1	105,4	-	100,0
2.1.16.	§ 4170 Wynagrodzenia bezosobowe	184 138,0	202 714,0	192 811,7	192 221,4	104,4	94,8	99,7
2.1.17.	§ 4210 Zakup materiałów i wyposażenia	290 868,8	0,0	0,0	340 448,2	117,0	-	-
2.1.18.	§ 4220 Zakup środków żywności	1 399,6	0,0	0,0	2 055,9	146,9	-	-
2.1.19.	§ 4240 Zakup środków dydaktycznych i książek	817,2	1 281,0	679,8	658,8	80,6	51,4	96,9
2.1.20.	§ 4250 Zakup sprzętu i uzbrojenia	1,6	3,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-
2.1.21.	§ 4260 Zakup energii	138 102,8	0,0	0,0	160 548,7	116,3	-	-
2.1.22.	§ 4270 Zakup usług remontowych	144 858,5	199 984,0	160 407,4	157 219,6	108,5	78,6	98,0
2.1.23.	§ 4280 Zakup usług zdrowotnych	2 938,4	0,0	0,0	3 782,6	128,7	-	-
2.1.24.	§ 4300 Zakup usług pozostałych	518 615,1	0,0	0,0	610 542,6	117,7	-	-
2.1.25.	§ 4309 Zakup usług pozostałych	1 003,2	0,0	0,0	614,4	61,2	-	-
2.1.26.	§ 4340 Zakup usług remontowo-konserwatorskich dotyczących obiektów zabytkowych będących w użytkowaniu	10 982,0	0,0	0,0	13 055,5	118,9	-	-

Lp.	Wyszczególnienie	2021	2022		6:3	6:4	6:5	
		Wykonanie ¹⁾	Ustawa ²⁾	Budżet po zmianach				Wykonanie ¹⁾
		tys. zł						%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	jednostek budżetowych							
2.1.27.	§ 4360 Opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych	6 435,0	0,0	0,0	6 761,2	105,1	-	-
2.1.28.	§ 4380 Zakup usług obejmujących tłumaczenia	116,3	0,0	0,0	194,8	167,5	-	-
2.1.29.	§ 4390 Zakup usług obejmujących wykonanie ekspertyz, analiz i opinii	1 121,7	0,0	0,0	1 290,1	115,0	-	-
2.1.30.	§ 4400 Opłaty za administrowanie i czynsze za budynki, lokale i pomieszczenia garażowe	67 757,7	0,0	0,0	81 482,4	120,3	-	-
2.1.31.	§ 4410 Podróże służbowe krajowe	22 373,0	26 324,0	24 378,9	24 292,8	108,6	92,3	99,6
2.1.32.	§ 4420 Podróże służbowe zagraniczne	12,3	287,0	103,3	102,3	831,7	35,6	99,0
2.1.33.	§ 4430 Różne opłaty i składki	3 714,3	4 445,0	4 211,4	4 194,7	112,9	94,4	99,6
2.1.34.	§ 4440 Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	91 853,1	98 679,0	98 644,7	98 620,4	107,4	99,9	100,0
2.1.35.	§ 4450 Udzielone pożyczki na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych sędziów i prokuratorów	11 469,2	38 749,0	23 034,3	18 424,5	160,6	47,5	80,0
2.1.36.	§ 4480 Podatek od nieruchomości	11 122,0	12 197,0	11 964,5	11 915,6	107,1	97,7	99,6
2.1.37.	§ 4500 Pozostałe podatki na rzecz budżetów jednostek samorządu terytorialnego	0,5	2,0	0,6	0,6	120,0	30,0	100,0
2.1.38.	§ 4510 Opłaty na rzecz budżetu państwa	1 374,3	1 693,0	1 454,0	1 452,9	105,7	85,8	99,9
2.1.39.	§ 4520 Opłaty na rzecz budżetów jednostek samorządu terytorialnego	1 799,8	2 768,0	2 478,3	2 430,2	135,0	87,8	98,1
2.1.40.	§ 4530 Podatek od towarów i usług (VAT)	26,4	163,0	15,8	10,7	40,5	6,6	67,7
2.1.41.	§ 4580 Pozostałe odsetki	241,4	0,0	252,5	252,5	104,6	-	100,0

Lp.	Wyszczególnienie	2021	2022			6:3	6:4	6:5
		Wykonanie ¹⁾	Ustawa ²⁾	Budżet po zmianach	Wykonanie ¹⁾			
		tys. zł						
1	2	3	4	5	6	7	8	9
2.1.42.	§ 4590 Kary i odszkodowania wypłacone na rzecz osób fizycznych	103,9	0,0	240,8	240,8	231,8	-	100,0
2.1.43.	§ 4600 Kary, odszkodowania i grzywny wypłacone na rzecz osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych	205,7	0,0	58,4	58,4	28,4	-	100,0
2.1.44.	§ 4610 Koszty postępowania sądowego i prokuratorskiego	626 460,6	742 288,0	848 215,3	839 330,3	134,0	113,1	99,0
2.1.45.	§ 4700 Szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej	9 643,1	25 013,0	15 822,7	15 501,6	160,8	62,0	98,0
2.1.46.	§ 4709 Szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej	0,0	0,0	35,9	31,3	-	-	87,2
2.1.47.	§ 4710 Wpłaty na PPK finansowane przez podmiot zatrudniający	7 228,5	47 115,0	10 702,0	9 830,5	136,0	20,9	91,9
2.1.48.	§ 4719 Wpłaty na PPK finansowane przez podmiot zatrudniający	0,6	4,0	4,7	0,6	100,0	15,0	12,8
2.1.49.	§ 6050 Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	205 691,8	341 009,0	217 686,8	216 100,2	105,1	63,4	99,3
2.1.50.	§ 6059 Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	789,8	2,0	550,3	549,1	69,5	27455,0	99,8
2.1.51.	§ 6060 Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	250 053,7	215 091,0	347 409,7	318 329,7	127,3	148,0	91,6
2.1.52.	§ 6069 Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	0,0	1 415,0	1 415,0	0,0	-	0,0	0,0
2.2.	Rozdział 75595 Pozostała działalność	137 589,8	147 891,0	147 611,0	116 854,8	84,9	79,0	79,2
2.2.1.	§ 4580 Pozostałe odsetki	597,6	0,0	1 467,0	1 459,8	244,3	-	99,5

Lp.	Wyszczególnienie	2021	2022		6:3	6:4	6:5	
		Wykonanie ¹⁾	Ustawa ²⁾	Budżet po zmianach				Wykonanie ¹⁾
		tys. zł						%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
2.2.2.	§ 4590 Kary i odszkodowania wypłacone na rzecz osób fizycznych	136 187,9	147 263,0	144 200,6	113 587,6	83,4	77,1	78,8
2.2.3.	§ 4600 Kary, odszkodowania i grzywny wypłacone na rzecz osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych	804,3	628,0	1 943,4	1 807,4	224,7	287,8	93,0
3.	Dział 851 Ochrona zdrowia	461,7	540,0	540,0	507,8	110,0	94,0	94,0
3.1.	Rozdział 85195 Pozostała działalność	461,7	540,0	540,0	507,8	110,0	94,0	94,0
3.1.1.	§ 4000 Grupa wydatków bieżących jednostki	0,0	540,0	540,0	0,0	-	0,0	0,0
3.1.2.	§ 4210 Zakup materiałów i wyposażenia	4,5	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-
3.1.3.	§ 4300 Zakup usług pozostałych	457,2	0,0	0,0	507,8	111,1	-	-

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-28 z wykonania planu wydatków budżetu państwa zweryfikowanych przez NIK.

- ¹⁾ Łącznie z wydatkami, które nie wygasły z upływem roku budżetowego (Rb-28 za rok 2021 = kolumna 8 + kolumna 12).
²⁾ Ustawa budżetowa na rok 2022 z dnia 17 grudnia 2021 r. (Dz. U. z 2022 r. poz. 270)

6.6. ZATRUDNIENIE I WYNAGRODZENIA W CZĘŚCI ODPOWIADAJĄCEJ SĄDOM POWSZECHNYM

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2021			Wykonanie 2022			8:5 %
		Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70 ¹⁾	Wynagrodzenia wg Rb-70 ²⁾ tys. zł	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pełnozatrudnionego zł	Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70 ¹⁾	Wynagrodzenia wg Rb-70 ²⁾ tys. zł	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pełnozatrudnionego zł	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ogółem wg statusu zatrudnienia³⁾, w tym:		52 495	5 625 353,8	8 930	52 674	5 732 174,1	9 069	101,6
1.	Dział 755 Wymiar sprawiedliwości	52 495	5 625 353,8	8 930	52 674	5 732 174,1	9 069	101,6
1.1.	Rozdział 75502 Jednostki sądownictwa powszechnego:	52 495	5 625 353,8	8 930	52 674	5 732 174,1	9 069	101,6
	osoby nieobjęte mnożnikowymi systemami wynagrodzeń – 01	31 339	2 475 414,9	6 582	31 334	2 460 822,4	6 545	99,4
	sądowi kuratorzy zawodowi – 05	4 948	571 411,9	9 625	4 961	561 143,6	9 426	97,9
	asesorzy sądowi – 07	456	57 633,2	10 540	395	51 692,3	10 906	103,5
	sędziowie – 09	9 013	1 806 936,1	16 707	9 258	1 927 646,3	17 351	103,9
	referendarze sądowi – 16	2 420	364 542,0	12 553	2 426	383 583,3	13 176	105
	asystenci sędziów – 17	3 820	297 863,3	6 498	3 804	295 248,9	6 468	99,5
	specjaliści opiniodawczych zespołów sądowych specjalistów – 18	500	51 552,4	8 592	496	52 037,3	8 743	101,8

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-70 o zatrudnieniu i wynagrodzeniach, zweryfikowanego przez NIK.

1) W przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

2) Załącznik nr 35 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej, w sprawozdaniu Rb-70 wykazuje się wysokość wynagrodzeń osobowych, dodatkowe wynagrodzenie roczne, uposażenia żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy oraz dodatkowe uposażenia roczne żołnierzy zawodowych i nagrody roczne funkcjonariuszy.

3) Status zatrudnienia określony został w rozporządzeniu Ministra Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej.

6.7. WYDATKI BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH W CZĘŚCI ODPOWIADAJĄCEJ SĄDOM POWSZECHNYM

Lp.	Wyszczególnienie	2021	2022			6:3	6:4	6:5
		Wykonanie	Ustawa ¹⁾	Budżet po zmianach	Wykonanie			
		tys. zł						
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ogółem, w tym:		10 458,7	8 818,0	19 195,8	7 230,3	69,1	82,0	37,7
1.	Dział 755 Wymiar Sprawiedliwości	10 458,7	8 818,0	19 195,8	7 230,3	69,1	82,0	37,7
1.1.	Program operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014–2020	4 475,5	8,0	3 115,2	3 111,7	69,5	38896,8	99,9
1.2.	Program Operacyjny Wiedza, Edukacja, Rozwój 2014–2020	4 623,5	8 376,0	15 646,6	3 773,5	81,6	45,1	24,1
1.3.	Program Operacyjny Polska Cyfrowa 2014–2020	1 359,7	434,0	434,0	345,1	25,4	79,5	79,5

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-28UE z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej – po weryfikacji przez NIK.

¹⁾ Ustawa budżetowa na rok 2022 z dnia 17 grudnia 2021 r. (Dz. U. z 2022 r. poz. 270).

6.8. WYKAZ PODMIOTÓW, KTÓRYM PRZEKAZANO INFORMACJĘ O WYNIKACH KONTROLI

1. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej
2. Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
3. Marszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej
4. Prezes Rady Ministrów
5. Prezes Trybunału Konstytucyjnego
6. Rzecznik Praw Obywatelskich
7. Minister Finansów
8. Minister Sprawiedliwości
9. Komisja Finansów Publicznych Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
10. Komisja do Spraw Kontroli Państwowej Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
11. Komisja Sprawiedliwości i Praw Człowieka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
12. Przewodniczący Krajowej Rady Sądownictwa